



## Voorlegger vergadering Raad van Bestuur UWV

Vergadering Raad van bestuur	
Datum	15 oktober 2024
Agendapunt	Agendapunt 17 Nummer 24 – 377
Onderwerp	Afhandeling WIA-dossiers in samenhang met lopende herstelacties
Directeur	
Opsteller	
Portefeuillehouder RvB	Johanna Hirscher
Onderwerp heeft instemming van	
Directeur	Toelichting
Uitkeren	Akkoord
SMZ	Akkoord
Handhaven	Akkoord
B&B	Akkoord

### Door Raad van Bestuur te nemen besluiten

- Instemmen met het advies om alle lopende WIA-dossiers af te handelen volgens de reguliere processen met daarbij enkele voorzorgsmaatregelen
- Instemmen met het advies om zoveel als mogelijk een integrale vaststelling te doen bij WIA-dossiers waar sprake is van een combinatie van herstelacties
- Instemmen met het advies om de veegactie opting-in in zijn geheel te hervatten

### Samenvatting onderwerp en reden bespreking

#### Aanleiding

Naar aanleiding van het inzicht uit verschillende kwaliteitsrapportages dat in de periode januari 2020 tot en met september 2024 mogelijk tienduizenden WIA-uitkeringen onjuist zijn vastgesteld, werken we binnen UWV met spoed aan het aanpakken van dit probleem. UWV onderzoekt nu hoe deze uitkeringen opnieuw moeten worden vastgesteld en welke gevolgen hieraan worden verbonden voor cliënten.

Onderdeel hiervan is ook de vraag wat het effect van dit inzicht is voor reguliere WIA-werkzaamheden UWV-breed. Er kan namelijk gelijktijdigheid zijn met reeds lopende of nog op te starten herstelacties, maar ook met lopende bezwaar- of beroepzaken, handhavingsonderzoeken en andere reguliere werkprocessen.

Over dit vraagstuk hebben enkele divisies in de afgelopen weken voorgenomen besluiten genomen. Het is van belang een UWV-breed besluit hierover te nemen.

#### **Gevraagd besluit**

Wij vragen de Raad van Bestuur om in te stemmen met de hieronder weergegeven adviezen.

#### **I. Reguliere WIA-zaken**

De divisies/directies B&B, DHH, Uitkeren en SMZ hebben een voorgenomen besluit genomen om alle WIA-dossiers op te pakken en af te handelen volgens het reguliere proces, met daarbij enkele voorzorgsmaatregelen.

*Het voorgenomen besluit van Uitkeren luidt:*

1. Voor de reguliere activiteiten binnen Uitkeren is er geen stop/vertraging voor de doelgroep ingezet. Dit zou ook een te groot (mogelijk nadelig) (financieel) effect op cliënten kunnen hebben in een periode waarin zij al onzekerheid ervaren.

2. Het doorgaan met de reguliere activiteiten betekent dat de reguliere instroom van casuïstiek 'dringende reden' in de Expertiseteams (in de districten of het landelijke team) behandeld wordt.

*Het voorgenomen besluit van DHH luidt:*

1. WIA meldingen worden opgepakt indien het gaat om zaken vóór 1-1-2020;
2. Indien voornemen/aanzegging is verzonden, wordt voor definitieve besluitvorming gezorgd en wordt cliënt geïnformeerd dat deze mogelijk in de doelgroep valt waarbij de WIA-uitkering opnieuw wordt bekeken. Als er sprake is van een onjuiste beslissing n.a.v. de WIA-kwaliteitsherstelactie, heroverwegen besluitvorming;
3. Er wordt verrijkt tot de beslissing wel/niet onderzoekswaardig. Onderzoekswaardige zaken worden behandeld conform regulier proces. De expertiseteams worden gebruikt om te bepalen welke onderzoekswaardige zaken worden voortgezet, waarbij duidelijke communicatie wordt gehanteerd richting cliënt dat deze mogelijk in de doelgroep valt waarbij de WIA-uitkering opnieuw wordt bekeken. Indien er sprake is van een onjuiste beslissing n.a.v. de WIA-kwaliteitsherstelactie, heroverwegen besluitvorming;
4. Niet onderzoekswaardige zaken worden conform regulier proces (zonder contact) afgehandeld;
5. Het aantal WIA-zaken met een HH-onderzoek wordt in kaart gebracht;
6. Onderzoeken naar gefingeerde dienstverbanden kunnen gewoon behandeld worden. Dit omdat de hoogte van het dagloon hier niet relevant is.

*Het voorgenomen besluit van B&B luidt:*

1. B&B pakt WIA-zaken op in bezwaar, beroep en hoger beroep. Dit zijn zaken die nu bij B&B bekend zijn en hier nog gaan komen;
2. B&B beoordeelt de hoogte van de uitkering als dit onderwerp van geschil is, dit betekent als de cliënt aanvoert dat het dagloon onjuist is. Als het dagloon geen onderwerp van geschil is (voorbeeld: het bezwaar gaat over de schatting) dan gaat B&B niet na of het dagloon juist is, evidente onjuistheden daargelaten.
  - Bovenstaande aanpak is het reguliere proces en sluit aan op wat in de wet (Awb) staat, te weten dat de heroverweging in bezwaar plaatsvindt op de grondslag van het bezwaar;
  - Hetzelfde geldt voor de toetsing in (hoger) beroep, hier kijkt B&B naar als het dagloon onderwerp van geschil is.
3. Uitgangspunt is dat B&B zich richt op het dagloon als bepaald (of relevant) op de datum in geding, dat is de datum die is genoemd in de primaire beslissing
  - Dat kan de datum Einde Wachtijd zijn
  - Of een latere datum bij een lopende uitkering (dus na de Einde Wachtijd)
4. B&B beoordeelt de juistheid van het dagloon met inachtneming van alles wat relevant is, dat betekent dat B&B de indexeringen meeneemt en de gevolgen van uitspraken CRvB. De uitkomst hiervan is ook leidend voor SMZ. Bij de vaststelling van het dagloon kunnen zich drie situaties voordoen:
  1. Dagloon is correct vastgesteld (dan geen actie);
  2. Dagloon is te laag vastgesteld:
    - Gegronnd bezwaar bij einde wachttijd beslissing: aanpassen dagloon per datum einde wachttijd, in dat geval nabetaling en voor verdere uitvoering naar SMZ.
    - Gegronnd bezwaar bij een lopende uitkering (na einde wachttijd): B&B past het dagloon aan per deze datum, hieruit volgt een nabetaling. Een correctie van het dagloon per deze datum zal met zich meebrengen dat het dagloon bij einde wachttijd ook moet veranderen. Hier kan B&B formeel geen besluit in nemen. Voor het verhogen van het dagloon per einde wachttijd neemt SMZ een besluit. Hierbij is haast geboden omdat tenslotte bekend is dat er te weinig uitkering is betaald. Het primair besluit in combinatie met herstelactie vindt plaats naar algemene aanpak SMZ (toeslagen, etcetera)
  3. Dagloon is te hoog vastgesteld:
    - Aanpassen van het dagloon (verlagen) per toekomstige datum (uitlooptermijn)
    - Wat te doen met de periode in het verleden, aanpassen dagloon met terugwerkende kracht, mogelijke terugvordering (redelijkerwijs duidelijk)
    - Deze zaken houdt B&B voor nu aan in afwachting van beleidskeuze uitlooptermijn (zou gelijk moeten zijn bij SMZ en B&B) en eventuele terugvordering

## **Advies reguliere WIA-zaken**

Voor de afhandeling van reguliere WIA-zaken voor deze doelgroep wordt geadviseerd deze conform regulier proces af te handelen, waarbij men de volgende voorzorgsmaatregelen treft:

- Heldere communicatie richting cliënt dat deze mogelijk in de doelgroep valt waarbij de WIA-uitkering opnieuw wordt bekeken. Als er sprake is van een onjuiste beslissing in het kader van de WIA-kwaliteitsherstelactie, heroverwegen besluitvorming en
- Extra kwaliteitscontrole (door SMZ) op dagloon (hoe de communicatie naar de cliënt is geweest, kwaliteitscheck);

## **II. Gelijktijdigheid met relevante herstelacties**

Vanuit het uitgangspunt dat we WIA-dossiers zo veel als mogelijk maar een keer aanpassen zodat cliënten niet meerdere keren onzekerheid ervaren, is het voornemen uitgesproken om één integrale vaststelling te doen, waarbij alle lopende herstelacties integraal worden uitgevoerd. Van alle lopende herstelacties wordt vastgesteld welke in de tijdscope vallen van de bredere WIA-kwaliteitsherstelactie. Onderdelen die buiten deze scope vallen worden separaat aan de raad aangeboden ter besluitvorming en eventuele prioriteringsvraagstukken. De volgende herstelacties zijn op dit moment actueel en kennen een mogelijke combinatie met de WIA-kwaliteitsherstelactie:

- Veegactie Opting-in inkomsten
- WIA-indexatie<sup>1</sup> (voorzover van toepassing op de doelgroep 2020-2024)
- WIA-loonloze tijdvakken
- Arbeidsongeschiktheidspensioenen i.c.m. TW
- Herstelactie inlichtingenplicht (het betreft hier enkel terugbetalingen van opgelegde sanctie)

*Het voorgenomen besluit van Uitkeren luidt:*

De behandeling van de WIA-dossiers uit de periode 2020-2024 in de veegactie Opting-In inkomsten in de expertiseteams is stil gelegd. De overige Opting-In activiteiten vinden doorgang.

*Het voorgenomen besluit van SMZ luidt:*

Ten einde meerdere herstelacties bij dezelfde cliënt te voorkomen, wordt al het herstel van lopende herstelacties uitgesteld tot 2025. De herstelacties worden uitgevoerd in samenwerking met Uitkeren en hierbij wordt een gezamenlijke planning gehanteerd. De voorbereiding van lopende herstelacties wordt onverminderd doorgezet.

### **Advies gelijktijdigheid met relevante herstelacties**

Bij samenloop tussen herstelacties wordt geadviseerd een integrale vaststelling te doen (inclusief controle op correcte berekening dagloon).

### **Advies specifiek voor veegactie opting-in**

Specifiek voor de veegactie opting-in wordt geadviseerd de WIA-dossiers met een toekenningsdatum vanaf 1 januari 2020 weer op te pakken en af te handelen. De reden hiervoor is meervoudig:

- De veegactie opting-in heeft een lange aanlooptijd gekend en de terugvorderingen gaan jaren terug. Hierbij wordt wel een verjaringstermijn van 3 jaar toegepast.
- Ervaringen uit de casustafel Opting-In leren dat het bijna zonder uitzondering gaat om hoge terugvorderingen die met het aanhouden alleen maar oplopen.
- Naar verwachting zal het nog enkele maanden duren voordat de WIA-kwaliteitsherstelactie start.
- Ook is de verwachting dat een eventuele latere correctie uit de WIA-herstelactie veel minder (financieel) impact heeft.

Om de impact bij cliënten te beperken kan gekozen worden om bij de behandeling van een dergelijk opting-in dossier een integrale doorlichting te doen. Indien dit uitvoeringstechnisch niet mogelijk is, is het alternatief om net als bij de afhandeling van alle andere WIA-dossiers de cliënt te informeren dat deze mogelijk in de doelgroep valt waarbij de WIA-uitkering opnieuw wordt bekeken. Indien er sprake is van een onjuiste beslissing n.a.v. de WIA-herstelactie, heroverwegen wij onze besluitvorming.

---

<sup>1</sup> In het spoeddebat van 1 oktober jl. heeft de minister SZW het volgende aangegeven: "... er worden in die beoordeling ook relaties gelegd met correcties die raken aan eerdere fouten die zijn vastgesteld, bijvoorbeeld als het gaat over loonloze tijdvakken en verkeerde indexaties, zodat cliënten in één keer met de oplossing worden geconfronteerd en worden geholpen."

### III. Overige adviezen

- Communicatie. Er moet duidelijk gecommuniceerd worden naar de medewerkers zodat zij weten wat er wordt verwacht. Onderdeel hiervan is het aanpassen van de werkinstructies van in ieder geval de lopende herstelacties. Ook moet er een heldere communicatie komen naar onze cliënten zodat zij weten wat ze kunnen verwachten. Dit moet zowel telefonisch (via KCC) zodra een client belt als via onze digitale kanalen.
- Afstemming met SZW. Vanwege de langere doorlooptijd van een integrale vaststelling bij samenloop van herstelacties is afstemming hierover nodig met SZW. SBK zorgt hiervoor.

### IV. Afwegingen

Om het best mogelijk besluit te nemen over de te volgen wijze van afhandeling zal er een afweging gemaakt moeten worden vanuit cliënt-, juridisch- en uitvoeringsperspectief. We houden hierbij andere belanghebbenden, zoals werkgevers, gemeenten en eventueel pensioenfondsen uiteraard in het oog.

Voor de afhandeling van reguliere WIA-activiteiten voor deze doelgroep wordt geadviseerd deze volgens regulier proces af te handelen, waarbij men de volgende voorzorgsmaatregelen treft:

1. Heldere communicatie richting cliënt dat deze mogelijk in de doelgroep valt waarbij de WIA-uitkering opnieuw wordt bekeken. Als er sprake is van een onjuiste beslissing in het kader van de WIA-kwaliteitsherstelactie, heroverwegen we de besluitvorming en
2. Extra kwaliteitscontrole (door SMZ) op dagloon.

Voor de afhandeling van WIA-zaken waar mogelijk een samenloop in herstelacties is, zijn er twee routes te bewandelen:

1. integrale behandeling van de dossiers of
2. opvolgende behandeling van de dossiers.

#### Route 1 integrale behandeling

Met deze route is de keuze om één integrale beslissing te nemen, waarin alle lopende WIA herstelacties voor de doelgroep WIA 2020-2024 (correcties) worden uitgevoerd.

#### *Clientperspectief:*

- De cliënt krijgt 1 integrale correctie en wordt niet meerdere malen geconfronteerd met een correctie<sup>2</sup>.
- De doorlooptijd zal naar alle waarschijnlijkheid vrij lang zijn. Dat betekent mogelijk oplopende terugvorderingen of nabetalingen met bijbehorende financiële consequenties.

#### *Uitvoeringsperspectief:*

- Vergt kennis van alle lopende herstelacties om een integrale vaststelling te kunnen doen.
- Vergt wellicht aparte opleiding voor de medewerkers, omdat er veel zaken worden gecontroleerd en aangepast.
- Er kan sprake zijn van een samengaan met lopende bezwaar- beroepszaken, handhavingsonderzoeken en andere reguliere werkprocessen. Hier kunnen we de stelregel gebruiken dat geen inhoudelijk herstel plaatsvindt totdat de genoemde procedures zijn afgerond. Hiervoor moet een UWV-brede werkinstructie opgesteld worden. De betreffende directies en divisies zullen hiervoor een signaal moeten afgeven richting de herstelorganisatie (met name het signaal dat een dergelijke procedure is afgerond, inclusief een advies hoe dit impact heeft op het herstel).
- Er moet gekozen worden tussen twee opties:
  1. een gedeeltelijke pauze van de eerdergenoemde lopende herstelacties<sup>3</sup>.
  2. een deel van de populatie van de WIA-kwaliteitsherstelactie wordt onderdeel van de lopende herstelacties.

#### *Juridisch perspectief:*

---

<sup>2</sup> Uiteraard geldt dit alleen voor de herstelacties die nog in voorbereiding zijn.

<sup>3</sup> Dit geldt voor het deel van de populatie dat valt binnen de WIA-kwaliteitsherstelactie omdat deze vooralsnog pas in 2025 begint.

- Een integrale vaststelling levert vertraging op en kan negatieve invloed hebben op de redelijke beslistermijn. Dit geldt ook voor bezwaar- en beroepszaken. Bij bezwaar-beroepszaken hebben we te maken met wettelijke beslistermijnen en in de rechtspraak met rechters die de termijnen bepalen, wat betekent dat we snel moeten handelen als we zien dat er een fout is gemaakt.
- Een integrale vaststelling zorgt ervoor dat je niet terug hoeft te komen op eerdere besluiten en correcties. Daarmee biedt je meer rechtszekerheid.

### Route 2 opvolgende behandeling

Met deze route is de keuze om opvolgende beslissingen te nemen, waarin stap voor stap alle lopende WIA herstelacties (correcties) worden uitgevoerd.

#### *Clientperspectief:*

- Client wordt meerdere keren benaderd.
- Onduidelijk/onzeker wanneer de uitkering correct is.
- Doorlooptijd zal naar alle waarschijnlijkheid vrij lang zijn, met alle (financiële) gevolgen van dien.

#### *Uitvoeringsperspectief:*

- Eén dossier moet door meerdere teams behandeld worden. Daarbij zal per herstelactie contact worden gezocht met de cliënt om de persoonlijke situatie in beeld te brengen (toetsing dringende redenen).

#### *Juridisch perspectief:*

- Het is niet duidelijk in hoeverre het redelijk is om als bestuursorgaan meerdere malen terug te komen op een besluit d.m.v. een correctie, wetende dat er meerdere herstelacties lopen. Wanneer mag de burger erop vertrouwen dat de overheid voldoende gecorrigeerd heeft?

### **Gevolgen voor mensen**

Het is belangrijk dat we mensen goed en eenduidig informeren over waar ze aan toe zijn. Er is op dit moment sprake van wantrouwen richting UWV qua inhoudelijk juiste besluitvorming. Het is de vraag of het in deze situatie passend is om cliënten te confronteren met onze besluitvorming, ook gezien het risico dat we later terug zouden moeten komen op onze beslissingen.

Daarom is het van belang dat we zorgvuldig communiceren dat een client mogelijk in de doelgroep valt waarbij de WIA-uitkering opnieuw wordt bekeken. En als in de WIA-kwaliteitsherstelactie blijkt dat er sprake is van een onjuiste beslissing, heroverwegen wij onze besluitvorming.

### **Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV**

#### Risico:

Een deel van onze cliënten zal op dit moment wantrouwig zijn richting UWV qua inhoudelijk juiste besluitvorming. Het is van belang dat er heldere, navolgbare besluiten worden genomen over de ingewikkelde kwestie van samenloop met reguliere processen of met lopende herstelacties.

#### Kans:

Bij een goede uitvoering van de voorgestelde aanpak herstellen we onze fouten en kunnen we toewerken naar een voorzichtig herstel van het vertrouwen van onze cliënten en medewerkers.

### **Strategische aspecten van het besluit**

Door alle WIA-dossiers volgens het reguliere proces af te handelen wordt een groot (mogelijk nadelig) (financieel) effect op cliënten in een periode waarin zij al onzekerheid ervaren vermeden. Met de gekozen aanpak wordt aangesloten op de UWV Strategie, 'Ruimte voor menselijke maat in dienstverlening', met daarbij de uitgangspunten *betrouwbare overheid* en een *drempelloze dienstverlening*, zodat onze cliënten zich gezien, gehoord en geholpen voelen en ook daadwerkelijk zijn.

### **Bedrijfsvoering (personeel/financieel)**

n.v.t.

### **Duurzaamheid**

n.v.t.

## Vervolgtraject besluitvorming

Na besluitvorming informeert SBK SZW over de te volgen route.

## Communicatie

SBK informeert SZW. Directie Communicatie stelt in samenwerking met SMZ en K&S een communicatieplan richting cliënten en medewerkers op.

## Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden:

- |   |                                     |                                       |
|---|-------------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | <input checked="" type="checkbox"/> | Ja, in hun geheel.                    |
| 2 | <input type="checkbox"/>            | Deels.                                |
| 3 | <input type="checkbox"/>            | Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet. |
| 4 | <input type="checkbox"/>            | Nee, helemaal niet.                   |

## Metadata

Omschrijving: Afhandeling WIA-dossiers in samenhang met lopende herstelacties

Trefwoorden: WIA-herstel, herstelactie, opting-in, loonloze tijdvakken, indexatie, samenloop